

Noutăți în domeniul reglementării concurenței în România. Consolidarea instituțională a Consiliului Concurenței

Cornelia LEFTER

Academia de Studii Economice, București
cornelialefter@ase.ro

Oana OPREA (TEODORESCU)

Academia de Studii Economice, București
Oana.Teodorescu@bcr-leasing.com

Rezumat. *Recentele modificări aduse Legii concurenței prin intrarea în vigoare a Legii nr. 149/2011, aduc un plus de forță și autoritate Consiliului Concurenței. Autoritatea de concurență poate acum extinde sfera de utilizare a informațiilor obținute în cadrul unei investigații sau inspecții, admite sau respinge cereri de audiere după cum consideră, delegă noi responsabilități către comisii și sancționează fapte de concurență neloială.*

Cuvinte-cheie: consolidare instituțională; investigații/inspecții; audieri; concurență neloială; comisii; colegiul consultativ.

Cod JEL: M31.

Cod REL: 14F, 14G.

Într-un comunicat de presă al Consiliului Concurenței din data de 13 iulie a.c. se preciza că noua reglementare își propune, în principal, consolidarea instituțională a Consiliului Concurenței, eficientizarea intervenției sale atunci când are semnale din piață privind posibile practici anticoncurențiale, armonizarea procedurilor naționale cu prevederile comunitare în domeniul concurenței.

În ceea ce privește poziția instituțională a Consiliului Concurenței, principalele aspecte de noutate aduse de Legea nr. 149/2011 sunt:

- Consiliul Concurenței poate folosi informațiile obținute în cadrul unei investigații sau inspecții și în afara investigației respective;
- Consiliul Concurenței decide situațiile în care se pot organiza audieri în cadrul investigațiilor privind posibile încălcări ale legii;
- Plenul Consiliului Concurenței delegă către comisii aspecte importante ce țin de aplicarea sancțiunilor în materie de concurență;
- Consiliul Concurenței nu mai emite aviz conform pentru proiectele de acte normative;
- Se înființează Colegiului Consultativ.

În cele ce urmează, vom analiza pe rând principalele aspecte de noutate aduse de noua reglementare, în special în ceea ce privește consolidarea poziției Consiliului Concurenței:

Consiliul Concurenței poate folosi informațiile obținute în cadrul unei investigații sau inspecții și în afara investigației respective (art. 35 alin. 5 din Legea concurenței, modificată și completată)

Dacă până acum informațiile obținute de Consiliul Concurenței, în cadrul unei investigații sau inspecții, puteau fi folosite doar pentru scopul în care fuseseră obținute, conform modificărilor legii, acestea pot fi utilizate „pentru scopul aplicării legislației concurenței”, adică și pentru acele situații identificate de către autoritatea de concurență și care depășesc sfera investigației inițiale.

Totodată, Consiliul Concurenței poate sesiza alte instituții sau autorități în baza informațiilor colectate în cursul desfășurării propriilor activități de investigare sau inspecție.

Deși această nouă abordare asigură Consiliului Concurenței o mai mare libertate de acțiune în aria investigațiilor și inspecțiilor, este totuși de menționat că legislația europeană prevede folosirea informațiilor doar pentru scopul în care au fost obținute. De aceea, ne putem aștepta la contestații pentru aspecte procedurale, pe viitor, din partea operatorilor economici afectați.

Consiliul Concurenței decide situațiile în care se pot organiza audieri în cadrul investigațiilor privind posibile încălcări ale legii (art. 43 alin. 1 din Legea concurenței, modificată și completată)

În cadrul investigațiilor, Consiliul Concurenței acordă operatorilor economici participanți la înțelegerea, decizia luată de asociații de întreprinderi, practica concertată, abuzul de poziție dominantă sau la concentrarea economică, ce formează obiect al investigației, ocazia de a-și exprima în scris observațiile cu privire la conținutul raportului de investigație. În acest context, destinatarii raportului de investigație pot solicita organizarea de audieri de către Consiliul Concurenței.

De asemenea, Consiliul Concurenței poate organiza audieri și dacă întreprinderile investigate nu solicită, când apreciază că este util pentru stabilirea adevărului în cauza investigată.

În baza vechii reglementări, orice procedură de investigație implică audierea întreprinderilor participante la înțelegerea, decizia luată de asociații de întreprinderi, practica concertată, abuzul de poziție dominantă sau la concentrarea economică, care formează obiect al investigației.

Noua reglementare lasă deci la latitudinea Consiliului Concurenței a decide cu privire la admiterea sau respingerea unor astfel de cereri, însă nu prevede în ce condiții autoritatea de concurență poate lua o asemenea decizie sau ce se întâmplă când nu toate companiile investigate solicită organizarea de audieri într-o investigație. Operatorii economici ale căror solicitări de audiere sunt respinse ar putea acuza o restrângere a dreptului lor la apărare.

Plenul Consiliului Concurenței delegă către comisii aspecte importante ce țin de aplicarea sancțiunilor în materie de concurență (art. 20 alin. 4¹ din Legea concurenței, modificată și completată)

Potrivit noii reglementări, plenul Consiliului Concurenței va putea delega exercitarea atribuțiilor în materie de investigații și concentrări economice către o comisie formată din trei membri ai Plenului.

De asemenea, pentru (i) încălcarea prevederilor art. 5 și 6 din Legea concurenței și a prevederilor art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru (ii) lipsa notificării unei concentrări economice înainte de punerea în aplicare a acesteia, precum și pentru (iii) realizarea unei operațiuni de concentrare economică cu încălcarea prevederilor legale, sancțiunile se aplică de către Plenul Consiliului Concurenței sau de către comisie.

Consiliul Concurenței devine competent pentru sancționarea faptelor de concurență neloială (art. 26 alin. 1 din Legea concurenței, modificată și completată)

La desființarea Oficiului Concurenței în 2003, în cadrul Ministerului Finanțelor Publice s-a înființat Direcția Generală Ajutor de Stat, Practici Neloiale și Prețuri Reglementate care aplică dispozițiile legale în domeniul

prețurilor, concurenței neloiale și publicității. Prin Legea nr. 149/2011, Consiliul Concurenței dobândește competența pentru sancționarea faptelor de concurență neloială în acest domeniu.

Sunt așteptate instrucțiuni de aplicare care să detalieze modul și mecanismele prin care Consiliul Concurenței urmează să acționeze pentru îndeplinirea acestei noi responsabilități. În același cadru, autoritatea de concurență ar trebui să demareze cât mai curând și procesul de modificare a Legii nr. 11/2001 privind combaterea concurenței neloiale, în special în sensul ajustării prevederilor sale la realitățile socioeconomice, precum și în sensul extinderii sferei faptelor de concurență neloială.

Consiliul Concurenței nu mai emite aviz conform pentru proiectele de acte normative (art. 26 alin. 1 din Legea concurenței, modificată și completată)

Conform reglementării anterioare, Consiliul Concurenței emitea aviz conform pentru proiectele de acte normative care pot avea impact anticoncurențial și propunea modificarea actelor normative cu un asemenea efect. Potrivit actualei reglementări, autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale sunt în continuare obligate să solicite avizul Consiliului Concurenței pentru proiectele de acte normative care pot avea impact anticoncurențial. În ceea ce privește avizele, acestea sunt acum simple și nu conforme, ceea ce face ca autoritatea de concurență să aibă doar posibilitatea de a recomanda modificarea lor.

În cazul în care autoritățile sau instituțiile administrației publice centrale ori locale nu se conformează, în termenul stabilit, măsurilor dispuse prin decizie de către Consiliul Concurenței în scopul restabilirii mediului concurențial, acesta poate introduce acțiune în contencios administrativ, la Curtea de Apel București, solicitând instanței, după caz, anularea, total sau parțial, a actului care a condus la restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței, obligarea autorității sau instituției în cauză să emită un act administrativ ori să efectueze o anumită operațiune administrativă.

Înființarea Colegiului Consultativ (art. 24 alin. 2-5 din Legea concurenței, modificată și completată)

Un alt element de noutate al actualei reglementări este Colegiul Consultativ, format din reprezentanți ai mediului universitar, de afaceri, ai asociațiilor de protecție a consumatorilor sau din alte persoane cu prestigiu în domeniul juridic, economic sau al concurenței.

Acest organ consultativ poate emite opinii cu privire la principalele aspecte ale politicii de concurență, însă fără ca acestea să aibă un caracter

obligatoriu. De asemenea, începând cu luna iulie 2012, Colegiul Consultativ va face propuneri de numire a membrilor Plenului Consiliului Concurenței.

Concluzionând, noua reglementare aduce elemente suplimentare în consolidarea cadrului legal necesar care să permită Consiliul Concurenței efectuarea, pe teritoriul național, a inspecțiilor solicitate de către Comisia Europeană sau de alte autorități naționale de concurență partenere.

Rămân însă o serie de aspecte care vor necesita o tratare rapidă, precum cele referitoare la:

- ajustarea și actualizarea prevederilor Legii nr. 11/2001 privind combaterea faptelor de concurență neloială;
- elaborarea unor instrucțiuni în aplicarea Legii nr. 11/2001 privind combaterea concurenței neloiale;
- elaborarea unor instrucțiuni în aplicarea amenzilor în cazul săvârșirii unor fapte anticoncurențiale, așa încât să se evite o aplicare discreționară a prevederilor privind diminuarea pragului amenzii.

Bibliografie

Legea nr. 149/2011 pentru aprobarea OUG nr. 75/2010 privind modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 (Monitorul Oficial nr. 490 din 11 iulie 2011)
Legea nr. 11/2001 privind combaterea concurenței neloiale
Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal
OG nr. 92/2003 privind Codul de Procedură Fiscală republicat
Comunicatul de presă al Consiliului Concurenței din data de 13 iulie 2011